

ใบความรู้ที่ ๑๑ เรื่อง การเขียนเรียงความ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง หลักการเขียนเรียงความ
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรียงความ คือ งานเขียนประเภทหนึ่งที่เรียบเรียงขึ้นตามหัวข้อที่ตั้งไว้เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความรู้สึก ทศนคติ ข้อคิด หรือจุดประสงค์อื่นตามแต่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ เรียงความมีส่วนประกอบ ดังนี้

๑. ชื่อเรื่อง เป็นสิ่งที่บอกทิศทางของเรื่อง รวมถึงจุดประสงค์ที่ผู้เขียนต้องการสื่อ
๒. คำนำ ส่วนที่เกริ่นเพื่อเข้าสู่ประเด็นหลักของเรื่อง เรียงความจะมีคำนำ ๑ ย่อหน้า โดยจะกล่าวถึงความหมายสำคัญในเรื่อง สร้างความสงสัยด้วยคำถามหรือคำพูดชวนคิด กล่าวเชื่อมโยงประเด็นที่ต้องการนำเสนอ
๓. เนื้อเรื่อง เป็นการนำเสนอรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับชื่อเรื่อง โดยส่วนใหญ่เนื้อเรื่องหลักมีมากกว่า ๑ ย่อหน้า โดยจำนวนย่อหน้าขึ้นอยู่กับเนื้อหา ใน ๑ ย่อนำนั้นจะมีประเด็นสำคัญเพียงประเด็นเดียว แต่ทุกย่อหน้าต้องมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับชื่อเรื่องหรือแนวคิดในการเขียนเรียงความเรื่องนั้น ๆ
๔. ส่วนสรุป เป็นส่วนสุดท้ายของเรียงความที่จะกล่าวอ้างถึงสาระสำคัญของเรื่อง มีกลวิธีหลายอย่าง เช่น กล่าวสรุปสาระสำคัญของเรื่องอีกครั้ง ชักชวนให้ผู้อ่านคล้อยตามหรือปฏิบัติตามแนวทางที่ผู้เขียนนำเสนอ อาจนำคำคม สุภาษิตหรือคำประพันธ์มาประกอบเพื่อให้ความหมายลึกซึ้งยิ่งขึ้น

หลักการเขียนเรียงความ

๑. เนื้อหาและสาระสำคัญจะต้องสอดคล้องกับชื่อเรื่อง
๒. แต่ละย่อหน้าต้องมีใจความสำคัญเพียงใจความเดียว
๓. แต่ละย่อหน้าต้องมีความสอดคล้อง และเชื่อมโยงกัน
๔. ข้อมูลที่ใช้ประกอบแต่ละย่อหน้าต้องเกี่ยวข้องและสนับสนุนใจความหลักของย่อหน้านั้น ๆ

ขั้นตอนการเขียนเรียงความ

๑. กำหนดหัวข้อ ในระดับเบื้องต้นควรเป็นหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับสิ่งรอบตัว หรือเลือกหัวข้อที่ตนเองสนใจ

๒. เตรียมโครงเรื่อง โดยการคิดสำคัญที่จะใช้ในการเขียนโดยต้องเกี่ยวข้องกับเรื่อง จากนั้นเรียงลำดับความสำคัญของเรื่อง ว่าควรเขียนสิ่งใดก่อนหรือหลัง สุดท้าย คือ กำหนดเนื้อหาว่าควรมีประเด็นใดบ้าง

๓. หาข้อมูลประกอบ หาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อนำมาประกอบการเขียนแต่ละย่อหน้าให้ได้ใจความสมบูรณ์

๔. ลงมือเขียนเรียงความ ดังนี้

๑. เขียนคำนำ เลือกใช้กลวิธีนำเสนอให้เหมาะสม โดยทิ้งท้ายย่อหน้าให้เนื้อหาเชื่อมโยงกับส่วนแรกของย่อหน้าถัดไป (ย่อหน้าแรกของเนื้อเรื่อง)

๒. เขียนเนื้อเรื่อง เนื้อเรื่องแต่ละย่อหน้าจะมีประเด็นสำคัญเพียง ๑ ประเด็น ก่อนจะทิ้งท้ายแต่ละย่อหน้า ให้เขียนประโยคเพื่อเชื่อมโยงกับย่อหน้าต่อไปด้วย

๓. เขียนสรุป ให้เลือกวิธีการสรุปแล้วเขียน ไม่ว่าจะเป็นการกล่าวเนื้อหาโดยสรุปอีกครั้ง ชักชวนให้ผู้อ่านคล้อยตามสิ่งที่ผู้เขียนนำเสนอ ชักชวนให้ปฏิบัติตามหรืออย่างใดอย่างหนึ่ง อาจใช้คำคม สุภาษิต หรือคำประพันธ์มาประกอบ

๕. ตั้งชื่อเรื่องหรือปรับชื่อเรื่องอีกครั้ง เพื่อให้สอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการนำเสนอ

๖. อ่านทบทวนแต่ละย่อหน้าอีกครั้ง ตรวจสอบการสะกดคำ การใช้คำให้ถูกต้องตามความหมาย ส่วนใดควรเพิ่มหรือส่วนใดควรตัด ปรับปรุงและแก้ไขให้สมบูรณ์

วีระชาติ ศิริไกรวัฒนาวงศ์. (๒๕๖๔). Lecture สรุปเข้มภาษาไทย ประถม.

กรุงเทพฯ: คาร์เปเดียมเมอร์